

[Christophersen]

disatserne, vi skal se på grundskatter, og der er formueskatteproblemer.

I kølvandet af disse ting følger så en rentefradragsret, som der kan rettes megen kritik imod, fordi den er med til på mange måder at fremme et luksusforbrug, og fordi den forekommer mange mennesker umoralsk, dér hvor den anvendes ud i sin yderste konsekvens. Men en rentefradragsret, som også på mange måder er nødvendig, fordi den skal opveje disse lejeværdisatser og formueskatteforhøjelser og ejendomsskatteforhøjelser, og fordi den skal være med til at holde nybyggeriet i gang. For hvad søren skal folk ellers gøre, hvis de i dag skal opføre parcelhuse til en rente på 17-18 pct.? Det er et sørgeligt system, vi efterhånden har fået, fordi det ligesom bider sig selv i halen, og det kan blive meget vanskeligt at komme ud af.

Det betyder også, at den forenklede betragtning, at på den ene side har vi nogle lejere, som har én økonomisk situation, og på den anden side har vi en bunke ejere, som har en anden økonomisk situation, den holder slet ikke. Der er inden for gruppen af ejerboliger lige så forskellige økonomiske situationer, som der er inden for gruppen af lejeboliger. Og ligesom der er lejere, der er dårligere stillet end ejere, så er der en stor gruppe ejere, der er dårligere stillet end lejere. Billedet er meget mere indviklet, end det undertiden tegnes op i en forenklet agitation.

Hvis vi nu skal forsøge at sammenfatte tingene, hvad er det så i virkeligheden for fundamentale problemer, vi står over for? Vi står efter vores opfattelse først og fremmest over for det store problem, at vi i Danmark i alt for mange år har anvendt de offentlige subsidier til boligsektoren forkert. Vi har nemlig anvendt pengene til en subsidiering af de løbende boligudgifter. Vi har anvendt midlerne til en subsidiering af de løbende huslejer og af de løbende rentebetalinger og de løbende skatteydelse i stedet for at have brugt subsidierne til tilvejebringelse af en større egenkapital. Det er vores fundamentale problem, for nu presses vi så i kraft af et højt renteniveau ud i stadigt voksende subsidier, uden at vi egentlig kan se en ende på det. Og oven i det hele har vi så fået, at vi har ødelagt en del af vores kapitalmarked. Vi har forsømt opsparingsmuligheder, vi har ødelagt vores renteniveau, og det virker uheldigt ind på erhvervslivets vilkår.

Hvis man derfor skulle fremsætte et helt principielt ønske til de kommende boligforhandlinger, så måtte det være, at vi alvorligt tog fat på at flytte de offentlige subsidier væk fra en subsidiering af de løbende boligudgifter over til en subsidiering af den nødvendige egenkapitals frembringelse. Det gælder alle boligformer; det gælder både udlejningsbyggeri og ejerboliger. Ligesom vi inden for det sociale byggeri har brug for, at de 26 pct. yderligere øges, så har vi inden for ejerboligens område brug for, at den egenkapital, folk har til rådighed, øges, og at den opsparing, de foretager med henblik på at bygge et hus, stimuleres. Lad os så fra det offentliges side anvende nogle midler på at få stimuleret det. Det er langt at foretrække fremfor at arbejde med en boliglovgivning, hvor folk starter med en alt for lille kapital og dermed tvinges ind i næsten uoverskuelige rente- og afdragsbyrder, som vi så skal gå og reparere på med alle mulige specielle ordninger. Det skal være vores principielle ønske til drøftelserne.

Hvis vi sammenligner vores situation med situationen i andre lande, så er der jo det mærkelige ved det, at vi i Danmark i og for sig ikke har brugt flere penge i subsidier pr. indbygger end andre, men vi har altså brugt dem på en anden måde, og resultatet er, at man i andre lande har fået meget mere for pengene. Man har fået et rimeligere boligbyggeri – standardmæssigt og kvalitetsmæssigt har man fået noget, der var bedre i overensstemmelse med den virkelige økonomiske formåen – man har fået et lavere boligudgiftsniveau, og man er sluppet for det høje renteniveau, vi sidder med. Derfor tror jeg, vi alvorligt skal drøfte, hvordan vi kan omlægge hele støttesystemet.

Hvis vi så samtidig kan blive enige om, hvordan vi kan videreføre smiddiggørelsen af boligmarkedet, sådan at vi fastholder og udbygger de fremskridt, vi har opnået ved 1974-forliget, så mener jeg, vi har et fornuftigt udgangspunkt for de kommende boligpolitiske drøftelser.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.00.

Mødet udsat kl. 12.38